

Odpowiedź Profesor Anny Krajewskiej

ABSTRACT. Krajewska Anna, *Odpowiedź Profesor Anny Krajewskiej* [Professor Anna Krajewska's reply to Professor Michał Głowiński's letter]. „Przestrzenie Teorii” 25. Poznań 2016, Adam Mickiewicz University Press, pp. 387–388. ISSN 1644-6763. DOI 10.10.14746/pt.2016.25.21.

Professor Anna Krajewska's reply to Professor Michał Głowiński's letter.

Szanowny Panie Profesorze,

z wielką przykrością publikuję Pana list na łamach „Przestrzeni Teorii”. Opinia Pana Profesora, wybitnego teoretyka literatury, wielkiego autorytetu w tej dziedzinie, jest dla nas bardzo ważna i cenna, a wypowiedziane przez Pana Profesora uwagi chcielibyśmy potraktować jako głos życzliwy i doradczy.

List porusza trzy ważne kwestie. Pierwsza dotyczy nieuwzględnienia w artykule Pani Kamili Gieby stanu badań (zwłaszcza z lat siedemdziesiątych dotyczących przestrzeni w literaturze). Z zarzutem się zgadzam. Bibliografia w tym artykule powinna być uzupełniona i obejmować także wcześniejsze dokonania w zakresie prac dotyczących przestrzeni. Nie zawsze jednak brak odnotowania niektórych – należących już dziś do klasyki, wpisanych na trwałe do kanonu badań – pozycji bibliograficznych w krótkich artykułach, nie będących monografiami, oznacza ich nieznaną, niewiedzę czy lekceważenie dokonań poprzedników. Nie przypisywałabym młodym badaczom złych intencji, ignorancji i braku wiedzy, raczej chęć przedstawienia własnego podejścia do problemów, także tych, które zostały zainicjowane przez wybitnych badaczy poprzednich pokoleń, wyrażenia ich innym językiem, z zastosowaniem odmiennej metodologii.

Następna uwaga zawiera negatywną ocenę sposobu recenzowania artykułów w naszym piśmie. Ze smutkiem (i zdumieniem) przyjąłam fakt wyrażenia krytycznej opinii dotyczącej naszych Recenzentów – doświadczonych badaczy, wybitnych specjalistów w wielu dziedzinach, przedstawicieli różnych dyscyplin, pełniących odpowiedzialne funkcje także w redakcjach innych czasopism. Moim zdaniem każdy z nich stawia opiniowanym tekstom inne pytania. Oceny tego samego artykułu nieraz skrajnie się między sobą różnią. Nie oznacza to przecież braku kompe-

tencji jednego z recenzentów. Ostateczną decyzję o dopuszczeniu tekstu do druku podejmuje zawsze redaktor naczelny. Zatem biorę osobiście całkowitą odpowiedzialność za publikowane artykuły (także za wszystkie zauważone zbyt późno błędy czy przeoczenia).

Kolejna sprawa związana jest z interpretacją umieszczonej na stronie redakcyjnej pisma informacji o sposobie recenzowania artykułów. Zapis ten jest całkowicie neutralny. Oznacza jedynie, że pismo spełnia warunki stawiane czasopismom naukowym, artykuły są recenzowane przez dwóch niezależnych specjalistów.

Z wyrazami szacunku
Anna Krajewska

Poznań, 5 czerwca 2016 roku

PS

W „Pamiętniku Literackim” 2016, nr 1 (czasopiśmie, którego Pan Profesor jest Redaktorem i Recenzentem) natrafiłam niedawno na recenzję książki Elżbiety Rybickiej *Geopoetyka. Przestrzeń i miejsce we współczesnych teoriach i praktykach literackich*, Kraków 2014 pióra Kamili Gieby zatytułowaną *Wokół literackich topografii – propozycje badawcze w ramach geopoetyki*. Tekst ten świadczy o kompetencji i wiedzy Autorki na temat tradycji badań nad przestrzenią (przypis 3), chociaż i w nim brakuje odwołań do prac Gastona Bachelarda, Gérarda Genette’a, Dmitrija Lichaczowa czy Jurija Łotmana (tego ostatniego akurat cytowanego w tekście z „Przestrzeni Teorii”). W kontekście naszej dyskusji zwraca także uwagę bezpośrednie przywołanie (przypis 7) oraz powoływanie się na ustalenia zawarte w artykule opublikowanym w „Przestrzeniach Teorii” 2015, nr 23, świadczące raczej o chęci ograniczenia niż mnożenia kolejnych „zwrotów przestrzennych”.

Uważam jednak, że najważniejsze nie są ani kwestie personalne, ani redakcyjne (związane z funkcjonowaniem czasopism), ale obszary merytoryczne. Jak reprezentujemy postawy wobec różnych tradycji badawczych? Jak korzystamy ze stanu badań? Jakie mamy podejście do roli krytyki literackiej? Czy wystarczają nam dawne, czy chcemy kreować nowe badawcze przestrzenie? W „Przestrzeniach Teorii” wprowadziliśmy dział *Polemiki*. Zapraszam naszych Czytelników do dyskusji nad problemami merytorycznymi i metodologicznymi, które każde pokolenie musi przemyśleć i wciąż na nowo re-definiować.